

ارتباط نظم جویی شناختی هیجان و کنترل هوشمند با شدت وابستگی و ولع صرف در افراد با وابستگی به مواد

سجاد بشرپور^۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۹/۲۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۲/۲۵

چکیده

هدف: با توجه به اهمیت فرایندهای شناختی در تنظیم هیجان و رفتار، پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط نظم جویی شناختی هیجان و کنترل هوشمند با شدت وابستگی و ولع صرف در افراد با وابستگی به مواد انجام شد. **روش:** روش این پژوهش همبستگی بود. تمامی افراد دارای وابستگی به مواد که در نیمه دوم سال ۱۳۹۱ به مراکز ترک اعتیاد شهر اردبیل مراجعه می کردند جامعه آماری پژوهش حاضر را تشکیل دادند. تعداد ۱۲۰ نفر از این افراد به شیوه نمونه گیری خوشهای انتخاب شده و بعد از مصاحبه بالینی به پرسشنامه های جمعیت شناختی، نظم جویی شناختی هیجان، کنترل هوشمند، شدت وابستگی و ولع صرف پاسخ دادند. داده های به دست آمده نیز با استفاده از آزمون های همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیری تحلیل شد. **یافته ها:** نتایج نشان داد که شدت وابستگی به مواد با ملالت خویشتن و ملالت دیگران رابطه مثبت دارد، ولع صرف نیز با ملالت خویشتن، نشخوارگری، فاجعه سازی، کنترل توجه و کنترل هوشمند رابطه منفی و با ملالت دیگران رابطه مثبت داشت. نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که نظم جویی شناختی هیجان و کنترل هوشمند ۴۴ درصد واریانس شدت وابستگی و ۵۷ درصد از واریانس ولع صرف را تبیین می کنند. **نتیجه گیری:** این نتایج بیان می کنند که شدت وابستگی و ولع صرف مواد به وسیله تفاوت های فردی در نظم جویی شناختی هیجان و کنترل هوشمند پیش بینی می شوند.

کلید واژه ها: نظم جویی شناختی هیجان، کنترل هوشمند، وابستگی، ولع صرف

مقدمه

یکی از مشخصات بر جسته افراد مبتلا به وابستگی به مواد، مصرف مستمر مواد به رغم پیامدهای منفی آن چون شرایط جدی پزشکی، مشکلات قانونی، از دست دادن شغل، دوستان و پایگاه اجتماعی است (پتری، بیکل و آرنت^۱، ۱۹۹۸). این پدیده کاملاً شبیه به نتایج به دست آمده از بیماران دارای ضایعات قشر اوربیتوفرونتال^۲ است. به نظر می‌رسد که افراد هر دو گروه به پیامدهای آتی رفتارشان حساس نبوده و نشانه‌های خودتنظیمی و تصمیم‌گیری معیوبی را در زندگی واقعی نشان می‌دهند (بیچارا^۳ و همکاران، ۲۰۰۱). مطابق با این مشاهدات، مدل‌های عصب‌شناختی اعتیاد نیز نقش قشر پیش‌پیشانی در ویژگی‌های از دست دادن کنترل و مصرف اجباری مواد در افراد با وابستگی به مواد را خاطر نشان می‌سازند (گولد اشتاین و وولکوو^۴، ۲۰۰۲).

یافته‌های روان‌شناسان فیزیولوژیک نشان می‌دهد که دو عامل نوروپیولوژیکی زیربنای اعتیاد عبارت‌اند از: ۱- مدار لیمیک که تشکیل‌دهنده مدار پاداش بوده و با عاطفه و انگیزش ارتباط دارد، ۲- مدار پیش‌پیشانی که بازداری رفتارهای مربوط به جستجوی مواد، تفکر به مواد و غیره را بر عهده دارد و بازدارنده‌ی رفتارهای فرد در موقع اضطرار مشت و منفی^۵ و تنظیم‌کننده هیجان‌های فرد است. از آنجایی که مصرف کنندگان دائمی مواد گزارش می‌کنند که مصرف مواد بر تسکین حالات عاطفی منفی آنها اثر مثبت دارد، بنابراین ممکن است مصرف مواد به عنوان یک راهبرد نظم‌جویی هیجان برای کاهش حالت هیجانی آزارنده عمل کند (بارلو، آلن و چوآت^۶، ۲۰۰۴؛ بون-میلر، ووجانوویک و زوولینسکی^۷، ۲۰۰۸). نظم‌جویی هیجان فرایندی است که از طریق آن افراد (خواسته یا ناخواسته) هیجانات خود را برای رسیدن به یک پیامد مطلوب تعدیل می‌کنند (آلداو، نولن-هوکسما، اشویزر^۸، ۲۰۱۰). مطالعات قبلی نشان داده‌اند که راهبردهای ناسازگارانه‌ی تنظیم هیجان احتمالاً به دلیل تعارض با اهداف خودتنظیمی در طول دوره‌های آشتفتگی

۱۳۲

132

 سال
۱۳۹۲
شماره ۲۸
زمینه
Vol. 7, No. 28, Winter 2014

1. Petry, Bickel & Arnett	2. orbitofrontal cortex	3. Bechara
4. Goldstein & Volkow	5. positive and negative urgency	
6. Barlow, Allen & Choate	7. Bonn-Miller, Vujanovic & Zvolensky	
8. Aldao, Nolen-Hoeksema & Schweizer		

هیجانی در رشد و دوام حالات آسیب‌شناختی نقش دارند (گروس و مونوز^۱؛ ۱۹۹۵؛ موری، زوئنر و مولنهولدت^۲، ۲۰۰۸). این تعارض ممکن است به روی گرداندن توجه از یک هدف بلند مدت خودنظم‌جویی (نظیر سالم شدن) و معطوف کردن توجه به آشفتگی هیجانی موجود و در نهایت جستجوی رضایت و خشنودی فوری (نظیر کشیدن سیگار یا عمل تکانه‌ای) برای گریز از این حالت منجر شود (تیک، برات‌اسلاوسکی و باومیستر^۳، ۲۰۰۱). افراد در معرض خطر بالای اختلالات مصرف مواد رفتارهای باثبات و تنظیم شده هیجانی اندکی نسبت به افراد در معرض خطر کمتر اعتیاد نشان می‌دهند (شدلر و بلاک^۴، ۱۹۹۰). بر این اساس تنظیم ضعیف هیجان یک پیش‌زمینه مهم برای اختلالات مصرف مواد به حساب می‌آید (مزیج^۵ و همکاران، ۲۰۰۷). برکینگ^۶ و همکاران (۲۰۱۱) نشان دادند که مهارت‌های ضعیف تنظیم هیجان سطح بالای مصرف الكل در دوره پس از درمان را پیش‌بینی می‌کند. بندورا، کاپرارا، باربارانیلی، سرینو و پاستوریلی^۷ (۲۰۰۳) نیز دریافتند که این تنظیم ضعیف هیجان عامل خطر مهمی برای عود مصرف مواد در

۱۳۳

133

پژوهش، شماره ۲۸، زمستان ۱۳۹۲
Vol. 7, No. 28, Winter 2014

موقعیت‌های هیجان منفی هستند. در فراتحلیلی از ۱۱۴ مطالعه انجام شده در ارتباط با آسیب‌شناصی روانی و راهبردهای تنظیم هیجان آشکار شد که نشخوارگری و سرکوب

هیجان با اختلالات مصرف مواد ارتباط دارند درحالی که راهبردهای ارزیابی مجدد و پذیرش با مصرف مواد رابطه‌ای نداشتند (آلداو، نولن و اسویزر^۸، ۲۰۱۰). نتایج مطالعه شریبر، گرانت و اودلاف^۹ (۲۰۱۲) نشان داد که در مقایسه با گروه دارای بدتنظیمی پایین هیجانی افرادی که بدتنظیمی هیجانی بالایی دارند به طور معناداری در سنجه‌های تکانش‌وری، اجتناب از آسیب و استدلال منطقی نمرات بالاتری دریافت می‌کنند.

یکی دیگر از تجلیات رفتاری مدار پیش‌بیشانی کنترل هوشمند^{۱۰} است. کنترل هوشمند به توانایی سرکوب یک پاسخ غالب برای ارایه یک پاسخ غیر غالب گفته می‌شود، این توانایی میزان کنترلی است که شخص بر تکانه‌ها و هیجاناتش دارد و توانایی تمرکز و

1. Gross & Munoz

2. Moore, Zoellner & Mollenholdt

3. Tice, Bratslavsky & Baumeister

4. Shedler & Block

5. Mezzich

6. Berking

7. Bandura, Caprara, Barbaranelli, Gerbino & Pastorelli

8. Aldao, Nolen & Schweizer

9. Schreiber, Grant & Odlaug

10. effortfull control

تغییر توجه را شامل می‌شود (رودبارت، الیس، ریودا و روسنر^۱، ۲۰۰۳). پژوهش آشکار کرده است که خودکنترلی پایین هیجانات در دوره نوجوانی وابستگی به تباکو در دوره بزرگسالی را پیش‌بینی می‌کند (کوکین، کینون و پولکین، ۲۰۰۲). تنظیم عاطفه یک مؤلفه مهم بازداری زدایی عصبی-رفتاری است که سوءاستفاده بعدی از مواد را پیش‌بینی می‌کند (میزیچ و همکاران، ۲۰۰۷). ویردیجو، ریواس، وبلار و پرز^۲ (۲۰۰۷) نشان دادند که افراد دارای وابستگی به مواد آگاهی ضعیفی از راهبرد خود، خودتنظیمی معیوب و تکانش‌وری بالایی نسبت به افراد عادی نشان می‌دهند. شیتهام، آلن، یوسل و لویمان^۳ (۲۰۱۰) به این نتیجه رسیدند که سطح بالای عاطفه منفی، سطح پایین کنترل هوشمند و سطح بالای هر دو و سطح پایین عاطفه مثبت در خطر درگیری و دوام رفتارهای مرتبط با مصرف مواد نقش دارند. اهمیت کنترل هوشمند در رفتارهای اعتیادی تا حدی است که وجود اختلال در کنترل اجرایی و بازداری به عنوان ویژگی‌های کلیدی بسیاری از نظریه‌های اعتیاد به شمار می‌روند، این نظریات دوام رفتار مصرف دارو و دشواری‌ای که بسیاری از افراد در مقاومت در برابر استفاده عادتی از دارو دارند را به این متغیرها ارتباط داده‌اند (اویریت^۴ و همکاران، ۲۰۰۷؛ گولدشتاین و وولکوو، ۲۰۱۱، لی و سینها^۵، ۲۰۰۸).

کارکردهای کنترل اجرایی و بازداری بویژه زمانی اهمیت پیدا می‌کند که شخص به حذف یک پاسخ غالب نظیر رفتار مصرف دارو در واکنش به سرنخ‌های دارویی نیاز داشته باشد (تارترا^۶ و همکاران، ۲۰۰۳). آهارونوویچ^۷ و همکاران (۲۰۰۶) گزارش کردند که نارسایی‌های شناختی در مصرف کنندگان کوکائین و کاناپیس با پاسخدهی ضعیف آنها به درمان‌های رفتاری همراه است. در مطالعه‌ای روی مصرف کنندگان کوکائین که تحت درمان شناختی رفتاری قرار گرفته بودند، آنها یکی که درمان را کامل نکرده بودند به طور معناداری در سنجه‌های آزمایشگاهی توجه، حافظه، توانایی فضایی، سرعت، دقت، کارکرد کلی و مهارت شناختی عملکرد ضعیف‌تری در مقایسه با کامل کنندگان درمان

داشتند (آهارانو ویچ و همکاران، ۲۰۰۶). مطالعات زیادی گزارش کردند که استفاده مزمن از دارو بویژه کوکائین، متامفتامین، کانابیس و سیگار با نارسایی‌های در کارکردهای شناختی نظری تصمیم‌گیری، بازداری پاسخ، برنامه‌ریزی، حافظه کاری و توجه همراه است (دورازو، میرهاف و نیکسون^۱؛ فرناندز، پرالس، مورینو و ویردیجو^۲، پرایس^۳ و همکاران، ۲۰۱۱؛ استاورو، پلیتیر و پوتین^۴، ۲۰۱۳).

بر اساس شواهد موجود می‌توان گفت که مجموعه نارسایی‌های مرتبط با بدکارکردی قشر پیش‌پیشانی (برای مثال نظم‌جوبی شناختی، کنترل هوشمند، کنترل اجرایی، بازداری) در افرادی که در معرض خطر بالای مصرف مواد هستند به چشم می‌خورد (تارت و همکاران، ۲۰۰۳). ولی این که آیا این متغیرها با شدت وابستگی و ولع مصرف افراد مبتلا به وابستگی مواد رابطه دارند هنوز مورد بررسی قرار نگرفته است. بررسی این جنبه‌های مهم کارکرد شناختی می‌تواند راهبرد موقیت‌آمیزی برای افزایش کارآمدی درمان اختلالات مصرف مواد باشد (سافو گلیو^۵، ۲۰۱۰). با توجه به موارد فوق پژوهش حاضر در صدد پاسخ‌گویی به این سؤال است که آیا نظم‌جوبی شناختی هیجان و کنترل هوشمند با شدت وابستگی و ولع مصرف در افراد وابسته به مواد ارتباط دارد؟

۱۳۵

135

شماره ۲۸، زمستان ۱۳۹۲ Vol. 7, No. 28, Winter 2014

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری
روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. تمامی افراد مبتلا به وابستگی به مواد که در نیمه دوم ۱۳۹۱ به مراکز ترک اعتیاد شهر اردبیل مراجعه کرده بودند جامعه آماری پژوهش حاضر را تشکیل دادند. تعداد ۱۲۰ نفر از این افراد به روش نمونه‌گیری خوش‌های تصادفی از بین جامعه آماری انتخاب شده و در پژوهش شرکت کردند. روش نمونه‌گیری به این صورت بود که ابتدا فهرست تمامی مراکز ترک اعتیاد شهر اردبیل که با مجوز سازمان بهزیستی یا دانشگاه علوم پزشکی اردبیل فعالیت می‌کردند تهیه شد، سپس یک مرکز از بین مراکز سازمان بهزیستی و یک مرکز از بین مراکز دانشگاه علوم پزشکی به

1. Durazzo, Meyerhoff & Nixon
3. Price

2. Fernandez, Perales, Moreno, Perez & Verdejo
4. Stavro, Pelletier & Potvin
5. Sofuoğlu

تصادف انتخاب و پس از مراجعه به مراکز مربوطه تمامی پرونده‌های مراجعین آن مراکز در دسترس قرار گرفت. سپس از هر مرکز ۶۰ نفر از افرادی که در پرونده‌شان دارای تشخیص وابستگی به حداقل یک ماده روان‌گردان بودند انتخاب شدند، بعد هنگام مراجعه آنها برای دریافت درمان دارویی (متادون) از آنها مصاحبه بالینی به عمل آمده و بعد از تأیید تشخیص داده شده از آنها خواسته شد به صورت انفرادی و در محل مرکز به پرسشنامه‌های نظم‌جویی شناختی هیجان، کنترل هوشمند، شدت وابستگی و ولع مصرف پاسخ دهند.

ابزار

۱. مصاحبه بالینی ساختاریافته: این مصاحبه بر اساس ملاک‌های راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی برای وابستگی به مواد برای تأیید تشخیص ثبت شده در پرونده بیماران انجام گرفت.

۲. پرسشنامه نظم‌جویی شناختی هیجان: این پرسشنامه توسط گارنفسکی و همکاران در کشور هلند تدوین و دارای دو نسخه انگلیسی و هلندی است که یک ابزار خودگزارشی ۳۶ سوالی است و به منظور شناسایی راهبردهای مقابله‌ای شناختی افراد مورد استفاده قرار می‌گیرد. پرسشنامه نظم‌جویی شناختی هیجان برای افراد بالای ۱۲ سال (هم افراد بهنجهار هم جمعیت‌های بالینی) ساخته شده و از پایه تجربی و نظری خوبی برخوردار بوده و دارای ۹ خردۀ مقیاس ملالت خویش، پذیرش، نشخوار‌گری، تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی، ارزیابی مجدد مثبت، دیدگاه‌پذیری، فاجعه‌سازی و ملالت دیگران است. هر سؤال در مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (تقریباً هرگز) تا ۵ (تقریباً همیشه) نمره‌گذاری می‌شود و هر خردۀ مقیاس شامل چهار ماده است. نمره کل هر خردۀ مقیاس از طریق جمع کردن نمره ماده‌ها به دست می‌آید. بنابراین، دامنه نمرات هر خردۀ مقیاس از ۴ تا ۲۰ خواهد بود. نمرات بالا در هر خردۀ مقیاس بیانگر میزان استفاده بیشتر از راهبرد در مقابله با وقایع استرس‌زا و منفی است (گارنفسکی، کراجی^۱، ۲۰۰۷). نسخه فارسی پرسشنامه نظم‌جویی شناختی هیجان در فرهنگ ایرانی توسط حسنی مورد هنگاریابی قرار گرفته

۱۳۶
۱۳۶

شماره ۲۸، زمستان
Vol. 7, No. 28, Winter 2014

است. در این مطالعه، اعتبار مقیاس بر اساس روش‌های همسانی درونی (با ضرایب آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۷۶ تا ۰/۹۲)، و بازآزمایی (با دامنه همبستگی ۵۱/۰ تا ۰/۷۷) و اعتبار پرسشنامه مذکور از طریق تحلیل مؤلفه‌های اصلی با استفاده از چرخش واریماکس، همبستگی بین خرده مقیاس‌ها (با دامنه همبستگی ۳۲/۰ تا ۰/۶۷) و اعتبار ملاکی مطلوب گزارش شده است (حسنی، ۱۳۹۰).

۳. فرم کوتاه پرسشنامه خلق و خوی بزرگسال^۱: این پرسشنامه توسط روبدارت، احمدی و ایوانز (۲۰۰۰) ساخته شده و مشتمل بر ۷۷ گویه است که شامل ۴ بعد عاطفه منفی، کترول هوشمند، برون گرایی / شادخویی و جهت‌گیری به حساسیت است. بعد کترول هوشمند این پرسشنامه که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفت شامل ۳ خرده مقیاس کترول توجه (۵ سؤال)، کترول بازداری (۷ سؤال) و کترول فعالیت (۷ سؤال) است. تمام سؤالات این پرسشنامه در مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای از ۱ (کاملاً غلط) تا ۷ (کاملاً درست) نمره گذاری می‌شود. عامل‌های این پرسشنامه همبستگی بالایی با مقیاس‌های ۵ پنج عامل بزرگ شخصیت دارد، همچنین مشخص شده سنجه‌هایی که زمان واکنش را می‌سنجدند همبستگی قابل ملاحظه‌ای با عامل کترول هوشمند دارند. ضرایب آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌های این آزمون در دامنه ۰/۷۵ تا ۰/۸۱ گزارش شده است (روبدارت و همکاران، ۲۰۰۰). این ضرایب در پژوهش حاضر در دامنه ۰/۶۸ تا ۰/۹۱ به دست آمد.

۴. شاخص شدت واپتگی: از پنج گویه تشکیل شده و ابزاری مفید، سریع و آسان برای ارزیابی جنبه‌های روان‌شناختی واپتگی به مواد مختلف است. این آزمون شدت واپتگی به دارو یا الکل را در مقیاس لیکرت ۴ درجه‌ای از هرگز (۰) تا همیشه (۳) برای چهار گویه اول و از اصلاً دشوار نیست (۰) تا ناممکن است (۳) برای گویه شماره ۵ ارزیابی می‌کند. نمرات ۵ گویه برای محاسبه نمره کلی این شاخص با هم جمع می‌شود که دامنه نمره از ۰ تا ۱۵ است و نمره ۱۵ نشان دهنده بالاترین سطح واپتگی است. اعتبار از طریق ثبات درونی این آزمون ۰/۷۱ و ضریب همبستگی بین پیش‌آزمون-پس‌آزمون آن نیز ۰/۸۰ گزارش شده است (کوئنکا^۲ و همکاران، ۲۰۱۲). ضریب آلفای کرونباخ این آزمون

در مطالعه حاضر ۸۶٪ به دست آمد.

۵. مقیاس کوتاه ولع مصرف مواد: این مقیاس یک ابزار خودگزارشی ۸ گویه‌ای است که توسط سوموزا، دیرینفورث، گولد اسمیت، میزین اسکیت و کوهن^۱ (۱۹۹۵) ساخته شده و مدت، فراوانی و شدت ولع مصرف مواد را در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از اصلاحا (۰) تا خیلی زیاد (۴) اندازه می‌گیرد. این آزمون همبستگی بالایی با مقیاس‌های شدت اعتیاد نشان داده و ضریب آلفای کرونباخ آن نیز ۰/۸۸ گزارش شده است (سوموزا و همکاران، ۱۹۹۵). این ضریب بر روی آزمودنی‌های مطالعه حاضر ۰/۷۸ به دست آمد.

یافته‌ها

تعداد ۱۱۴ نفر با میانگین سنی ۳۷/۸۷ و انحراف معیار ۹/۰۶ در این پژوهش شرکت داشتند که تعداد ۱۰۸ نفر آنها مرد و ۶ نفر آنها زن بودند. تعداد ۲۶ نفر (۲۲/۸٪) آنها تحصیلات ابتدایی، ۳۳ نفر (۲۸/۹٪) تحصیلات راهنمایی، ۴۳ نفر (۳۷/۷٪) تحصیلات دبیرستان، ۱۰ نفر (۸/۸٪) تحصیلات کارشناسی و ۲ نفر (۱/۸٪) نیز تحصیلات بالاتر از کارشناسی داشتند. ۴۵ نفر (۳۹/۵٪) میزان درآمد ماهیانه خود را پایین‌تر از ۳۰۰ هزار تومان، ۳۵ نفر (۳۰/۷٪) بین ۳۰۰ تا ۵۰۰ هزار تومان، ۱۸ نفر (۱۵/۸٪) بین ۵۰۰ هزار تا یک میلیون تومان و ۵ نفر (۴/۴٪) نیز بالاتر از یک میلیون گزارش کردند. تعداد ۱۱ نفر (۹/۶٪) نیز به این سؤال پاسخ نداده بودند. ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه در جدول زیر ارایه شده است.

۱۳۸
138

۱۳۹۲
شماره ۲۸، زمستان
Vol. 7, No. 28, Winter 2014
سال

1. Somoza, Dyrenforth, Goldsmith, Mezinskis & Cohen

جدول ۱: ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه در کل نمونه

متغیرها	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱.شدت واپستگی	-۰/۰۵	-۰/۱۷	۰/۰۱	-۰/۰۳	**/۰۲۵	-۰/۰۷	-۱/۱۳	-۰/۰۱۵	-۰/۰۰۸	۰/۰۷	۰/۱۱	۰/۱۰	**/۰۲۰	**/۰۳۱	
۲.ولع مصرف	**/۰۲۰	-۰/۰۶	-۰/۱۴	-۰/۱۶	**/۰۱۷	**/۰۲۷	-۰/۰۶	-۰/۰۱۲	-۰/۰۱۵	۰/۰۲	-۰/۰۲۲	۰/۰۰۸	-۰/۰۱۴	-	
۳.ملامت	۰/۰۵	-۰/۰۹	۰/۱۲	۰/۰۶	۰/۰۳	**/۰۳۸	۰/۰۳	۰/۱۶	۰/۱۴	**/۰۴۳	**/۰۲۰	-	-		
۴.خویشتن	-۰/۱۵	-۰/۱۳	-۰/۰۵	-۰/۱۴	**/۰۱۲	۰/۰۰۴	-۰/۰۳	۰/۱۶	۰/۰۶	۰/۱۱	**/۰۲۲	-	-		
۵.پذیرش	۰/۱۴	-۰/۰۰۳	**/۰۳۱	۰/۰۲	**/۰۲۵	**/۰۳۵	**/۰۳۶	**/۰۲۷	**/۰۳۶	**/۰۳۱	-	-	-		
۶.تشخیوارگری	**/۰۲۵	**/۰۲۰	**/۰۱۹	۰/۱۳	۰/۰۱۲	۰/۰۰۴	۰/۰۱	**/۰۳۲	**/۰۰۹۸	-	-	-	-	مشکل	
۷.تمزکر مجدد بر برنامه	**/۰۲۶	۰/۱۳	**/۰۲۴	۰/۰۱۸	-۰/۰۱۱	-۰/۰۰۸	۰/۰۰۳	**/۰۳۶	-	-	-	-	-		
۸.اوزیبایی	۰/۰۶	-۰/۱۱	۰/۰۱۹	۰/۰۹	۰/۰۱۲	۰/۰۰۹	۰/۰۰۲	-	-	-	-	-	-	مجددد مثبت	
۹.دیدگاه گیری	۰/۰۹	۰/۰۶	-۰/۰۰۶	-۰/۰۳	۰/۰۰۵	۰/۰۱۶	-	-	-	-	-	-	-	فاجعه سازی	
۱۰.فاجعه سازی	-۰/۰۱	-۰/۱۳	**/۰۲۱	-۰/۰۲۳	**/۰۲۳	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۱.ملامت دیگران	
۱۱.ملامت دیگران	-۰/۰۶	-۰/۰۰۲	۰/۰۱۸	-۰/۰۱۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۲.کنترل توجه	
۱۲.کنترل توجه	**/۰۰۴	**/۰۰۸	**/۰۱۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۳.کنترل	
۱۳.کنترل	**/۰۰۷۵	**/۰۰۲۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۴.بارداری	
۱۴.بارداری	**/۰۰۷۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۵.کنترل کل کنترل	
۱۵.کنترل هوشمند	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	هوشمند	

*P<۰/۰۵, **P<۰/۰۱

آماره‌های توصیفی متغیرهای مورد مطالعه در جدول زیر ارایه شده است.

جدول ۲: آماره‌های توصیفی متغیرهای مورد مطالعه

متغیرها	میانگین	انحراف معیار
۱.شدت واپستگی	۸/۵۲	۳/۳۴
۲.ولع مصرف	۷/۳۶	۶/۱۹
۳.ملامت خویشتن	۱۳/۲۷	۳/۸۷
۴.پذیرش	۱۰/۰۹	۳/۵۷
۵.تشخیوارگری	۱۳/۰۰	۳/۰۴
۶.تمزکر مجدد بر مشکل	۱۳/۷۶	۳/۷۰
۷.تمزکر مجدد بر برنامه	۱۴/۳۰	۳/۶۶
۸.اوزیبایی مجدد مثبت	۱۳/۶۷	۳/۰۴
۹.دیدگاه گیری	۱۱/۴۷	۳/۴۲
۱۰.فاجعه سازی	۱۲/۳۶	۷/۹۷
۱۱.ملامت دیگران	۹/۷۳	۳/۵۲
۱۲.کنترل توجه	۲۱/۶۷	۵/۰۳
۱۳.کنترل بازداری	۳۳/۷۵	۶/۸۰
۱۴.کنترل فعالیت	۳/۳۸	۴/۹۶
۱۵.کنترل هوشمند کل	۸۴/۸۲	۱۲/۵۳

برای پیش‌بینی شدت وابستگی بر اساس نظم شناختی هیجان و کنترل هوشمند از تحلیل رگرسیون چندمتغیری به شرح زیر استفاده شد.

جدول ۳: نتایج تحلیل رگرسیون شدت وابستگی بر اساس نظم جویی شناختی هیجان و کنترل هوشمند

VIF	تحمل	معناداری	آماره t	انحراف استاندارد	B	پیش‌بینی کننده‌ها
۲/۲۵	۰/۴۴	۰/۰۰۲	۲/۳۶	۰/۰۵۷	۰/۱۲	ملالت خویشن
۱/۴۵	۰/۶۸	۰/۰۲	-۲/۲۷	-۰/۳۰	۰/۱۱	پذیرش هیجانات
۲/۵۶	۰/۳۹	۰/۰۲	-۰/۲۱	-۰/۰۳	۰/۱۶	نشخوارگری
۲/۲۱	۰/۴۵	۰/۰۷	۰/۷۱	۰/۱۱	۰/۱۱	تمرکز مجدد بر مشکل
۲/۹۱	۰/۳۴	۰/۰۲۲	-۱/۲۴	-۰/۰۲۳	۰/۱۶	تمرکز مجدد بر برنامه
۱/۶۵	۰/۶۰	۰/۰۲۲	-۱/۲۲	-۰/۰۱۷	۰/۱۰	ازیزیابی مجدد مثبت
۱/۸۲	۰/۵۴	۰/۰۴	-۰/۷۶	-۰/۰۱۲	۰/۱۲	دیدگاه گیری
۲/۱۴	۰/۴۶	۰/۰۵	-۰/۰۴۵	-۰/۰۰۷	۰/۱۲	فاجعه سازی
۱/۵۵	۰/۶۴	۰/۰۰۶	۲/۸۵	۰/۰۳۹	۰/۱۴	ملالت دیگران
۱/۷۷	۰/۵۶	۰/۰۸۴	-۰/۰۲۰	-۰/۰۰۳	۰/۰۸	کنترل توجه
۲/۲۴	۰/۴۴	۰/۰۸۰	-۰/۰۲۵	-۰/۰۰۴	۰/۰۶	کنترل بازداری
۲/۲۵	۰/۴۴	۰/۰۷۶	-۰/۰۳۰	-۰/۰۰۵	۰/۰۹	کنترل فعالیت

نتایج نشان داد که ۴۴ درصد از کل واریانس شدت وابستگی به مواد به وسیله نظم جویی شناختی هیجان پیش‌بینی شد. همچنین، مؤلفه‌های ملالت خویشن، پذیرش هیجانات و ملالت دیگران در رگرسیون شدت وابستگی معنادار هستند. به این معنا که تنها این سه مؤلفه می‌توانند به طور معناداری شدت وابستگی به مواد را پیش‌بینی کنند.

همچنین، برای پیش‌بینی ولع مصرف بر اساس نظم شناختی هیجان و کنترل هوشمند از تحلیل رگرسیون چندمتغیری به شرح زیر استفاده شد.

جدول ۴: نتایج تحلیل رگرسیون ولع مصرف بر اساس نظم جویی شناختی هیجان و کنترل هوشمند

VIF	تحمل	معناداری	آماره t	انحراف استاندارد	B	پیش‌بینی کننده‌ها
۲/۱۸	۰/۴۵	۰/۰۰۹	۲/۷۴	۰/۰۴۲	۰/۰۲۳	ملالت خویشن
۱/۵۴	۰/۶۴	۰/۰۷	-۰/۷۱	-۰/۰۹	۰/۰۲۳	پذیرش هیجانات
۳/۶۰	۰/۲۸	۰/۰۱	-۲/۵۹	-۰/۰۵۱	۰/۰۴۲	نشخوارگری
۲/۴۷	۰/۴۰	۰/۰۰۴	۳/۰۸	۰/۰۵۰	۰/۰۲۶	تمرکز مجدد بر مشکل
۲/۲۴	۰/۴۴	۰/۰۰۹	-۲/۷۶	-۰/۰۴۳	۰/۰۲۹	تمرکز مجدد بر برنامه
۱/۶۵	۰/۶۰	۰/۰۹	-۰/۶۸	-۰/۰۰۹	۰/۰۲۱	ازیزیابی مجدد مثبت
۲/۵۱	۰/۳۹	۰/۰۲۵	۱/۱۵	۰/۰۱۹	۰/۰۲۶	دیدگاه گیری
۲/۲۰	۰/۴۵	۰/۰۰۲	-۳/۲۶	۰/۰۵۰	۰/۰۲۳	فاجعه سازی
۱/۶۴	۰/۶۰	۰/۰۱	۲/۶۸	۰/۰۳۵	۰/۰۲۷	ملالت دیگران
۱/۷۲	۰/۵۸	۰/۰۰۷	۲/۸۵	-۰/۰۳۹	۰/۰۱۷	کنترل توجه
۲/۳۰	۰/۴۳	۰/۰۶	۲/۰۶	-۰/۰۳۲	۰/۰۱۴	کنترل بازداری
۲/۵۷	۰/۳۸	۰/۰۵۶	-۰/۰۵۸	-۰/۰۰۹	۰/۰۲۱	کنترل فعالیت

نتایج نشان داد که ۵۷ درصد از کل واریانس ولع مصرف به وسیله نظم جویی شناختی هیجان و کنترل هوشمند پیش‌بینی شد. همچنین مؤلفه‌های ملالت خویش، نشخوارگری، تمرکز مجدد بر مشکل، تمرکز مجدد بر برنامه، فاجعه‌سازی، ملالت دیگران و کنترل توجه پیش‌بینی کننده‌های معناداری در پیش‌بینی ولع مصرف هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

شواهد زیادی نشان می‌دهند که فرایندهای بدنظیمی عاطفی پایه و اساس جنبه‌های کلیدی رفتار مصرف مواد از جمله آسیب‌پذیری، مصرف آزمایشی اولیه و همچنین رشد و دوام اختلالات مصرف مواد هستند. برای آزمون این فرض پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط نظم جویی شناختی هیجان و کنترل هوشمند با شدت وابستگی و ولع مصرف در افراد با وابستگی به مواد انجام گرفت. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که شدت وابستگی به مواد به طور مثبت با ملالت خویشتن و ملالت دیگران مرتبط است. نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیری نیز آشکار کرد که ملالت خویشتن، پذیرش هیجانات و ملالت دیگران پیش‌بینی کننده‌های شدت وابستگی به مواد در افراد مبتلا به وابستگی مواد بودند. این نتایج با نتایج ویردیجو-گارسیا و همکاران (۲۰۰۷)، برکینگ و همکاران (۲۰۱۱) آلدائو و همکاران (۲۰۱۰)، شیتمام و همکاران (۲۰۱۰) همخوان است. وجود ارتباط بین دو راهبرد ناسازگارانه ملالت خویشتن و دیگران با شدت وابستگی به مواد در آزمودنی‌های این پژوهش ضمن اینکه نشان می‌دهد افراد معتاد با توصل به مکانیسم فرافکنی از مسئولیت‌پذیری اجتناب می‌کنند بیانگر آن است که آنها احتمالاً به دلیل ناتوانی در ترک موقت آمیز مواد اقدام به سرزنش و ملالت خویشتن نیز می‌کنند. در این پژوهش ملالت خویشتن و ملالت دیگران به صورت مثبت و پذیرش به صورت منفی پیش‌بینی کننده شدت وابستگی بودند. استفاده از راهبرد ناسازگارانه ملالت می‌تواند با ایجاد و تشدید هیجان‌های منفی و احساس عدم کنترل بر رفتار فردی تمایل به مصرف را زیاد کرده و وابستگی را افزایش دهد، بر عکس مطابق با نظر تیک و همکاران (۲۰۰۱) کاربرد راهبرد پذیرش ایجاب می‌کند که فرد رویدادهای منفی را جزئی طبیعی از زندگی

بداند بدون این که برای گریز از تجربه آن رویدادها کاری انجام دهد. به عبارت دیگر افراد زمانی که افکاری در ارتباط با پذیرش رویدادی که برایشان رخ داده، داشته باشند سعی خواهند داشت با آن اتفاق به طور معقول کنار آمده و چون به بهتر شدن آینده امید دارند به صورت منطقی برای بهتر شدن اوضاع تلاش می کنند.

نتایج آزمون همبستگی همچنین نشان داد که ولع مصرف مواد نیز با ملالت خویشتن، نشخوارگری، فاجعه سازی، کنترل توجه و کنترل هوشمند رابطه منفی و با ملالت دیگران ارتباط مثبت دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد ملالت خویشتن، تمرکز مجلد بر مشکل، ملالت دیگران به طور مثبت و نشخوارگری، تمرکز مجلد بر برنامه، فاجعه سازی و کنترل توجه به طور منفی پیش بینی کننده های ولع مصرف ماده در افراد مبتلا به وابستگی به مواد هستند. این نتایج با نتایج برکینگ و همکاران (۲۰۱۱)، بندورا و همکاران (۲۰۰۳)، آلدائو و همکاران (۲۰۱۰)، ویردیجو - گارسیا و همکاران (۲۰۰۷) در ارتباط با رابطه فرایندهای نظم جویی شناختی هیجان با مشکلات مصرف مواد و نتایج کوکون و همکاران (۲۰۰۲)، آهارونوویچ و همکاران (۲۰۰۶)، شیتمام و همکاران (۲۰۱۰) در ارتباط با رابطه منفی کنترل هوشمند با مشکلات مرتبط با مصرف مواد همخوان است. از آنجا که

ولع مصرف یا هوس کردن مواد به معنای داشتن انتظارات مثبت از اثرات مواد است استفاده از راهبردهای ملالت خویشتن، نشخوارگری و فاجعه سازی در افرادی که در مرحله ترک مواد هستند باعث می شود که فرد نگرش مثبتی به مصرف مواد نداشته باشد. داشتن توانایی های کنترل توجه و کنترل هوشمند نیز می تواند منجر به بازداری توجه فرد به انتظارات مثبت مواد شود. راهبرد تمرکز مجلد بر برنامه ریزی به دلیل این که به افکار فرد درباره گام هایی که برای مواجهه با رویدادهای منفی باید برداشته شود اشاره دارد می تواند باعث ممانعت از ورود تفکر به مواد و انتظارات آن به ذهن فرد شود. در تحقیقات قبلی راهبرد نشخوارگری قوی ترین پیش بینی کننده اضطراب گزارش شده است (گارنفسکی و کرایچ، ۲۰۰۶؛ مشهدی، میردورقی و حسنی، ۱۳۹۰)، لذا داشتن نشخوارگری ذهنی می تواند با ایجاد اضطراب درباره مصرف مواد و پیامدهای آن، نقش محافظتی در برابر انتظارات مثبت نسبت به مواد داشته باشد. این امر همچنین همخوان با عقیده کسانی است

که مدعی اند نوع خاصی از افکار نشخوارگرانه یا ملالت خود می‌توانند راهبردهای شناختی مفیدی برای مقابله با پاره‌ای از رویدادهای فشارزای زندگی باشند (گارنفسکی، بان^۳ و کراچ، ۲۰۰۵). در نهایت، توانایی بالای شخص برای کنترل توجه نیز می‌تواند منجر به کنترل فکر فرد نسبت به مواد شده و لع مصرف را کاهش دهد. در این پژوهش تمرکز مجدد مثبت نیز به صورت مثبت پیش‌بینی کننده لع مصرف بود. از آنجا که این راهبرد تنظیم هیجان یک روش سازگارنه محسوب شده و رابطه منفی با حالات آسیب شناسی روانی نشان داده است (گارنفسکی، بون^۴ و کراچ، ۲۰۰۳) این یافته ناهمخوان با نتایج تحقیقات قبلی است. علت این ناهمخوانی نیز می‌تواند به نوع آزمودنی‌های این پژوهش مرتبط باشد، آزمودنی‌های پژوهش حاضر در مرحله ترک مواد بوده و احتمالاً علائم ترک نیز رویداد فشارزایی برای آنها به حساب می‌آمد، استفاده از تمرکز مجدد مثبت برای رویارویی با تنش‌های این مرحله می‌تواند انتظارات مثبت مصرف مواد را در ذهن فرد متباذر سازد.

۱۴۳

143

شماره ۲۸، زمستان ۱۳۹۲، Vol. 7, No. 28, Winter 2014

به طور خلاصه، نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که شدت وابستگی و لع مصرف افرادی که در مرحله ترک مواد هستند، می‌تواند به وسیله تفاوت‌های فردی در توانایی نظم جویی شناختی هیجان و میزان کنترل هوشمند آنها پیش‌بینی شود. استفاده از طرح تحقیق همبستگی، عدم توانایی در کنترل متغیرهایی چون نوع ماده مصرفی، سوابق مصرف و ترک آزمودنی‌ها دو محدودیت عمده پژوهش حاضر بودند. لذا پیشنهاد می‌شود تحقیقات آتی با کنترل این متغیرها بویژه نوع ماده مصرفی انجام گیرند تا نقش این عوامل به روشنی مشخص شوند. با توجه به نتایج این پژوهش و اهمیت مهارت‌های نظم جویی هیجان و کنترل هوشمند در شدت وابستگی و لع مصرف افراد معتاد، تعدیل مهارت‌های تنظیم هیجان با آموزش تنظیم هیجان و تقویت کنترل هوشمند با استفاده از فنون نوروسايكولوژيکی در کنار سایر روش‌های درمانی سوءمصرف و وابستگی به مواد به افراد معتاد پیشنهاد می‌شود.

منابع

- حسنی، جعفر (۱۳۹۰). بررسی اعتبار و روایی فرم کوتاه پرسش‌نامه نظم‌جویی شناختی هیجان. *تحقیقات علوم رفتاری*، ۴(۴)، ۲۲۹-۲۴۰.
- مشهدی، علی؛ میردورقی، فاطمه و حسنی، جعفر (۱۳۹۰). نقش راهبردهای نظم‌جویی شناختی هیجان در اختلالاتی درونی‌سازی کودکان. *مجله روان‌شناسی بالینی*، ۱۱(۳)، ۲۹-۳۹.

- Aharonovich, E., Hasin, D. S., Brooks, A. C., Liu, X., Bisaga, A., & Nunes, E. V. (2006). Cognitive deficits predict low treatment retention in cocaine dependent patients. *Drug Alcohol Depend*, 81(3), 313-322.
- Aldao, A., Nolen-Hoeksema, S., & Schweizer, S. (2010). Emotion-regulation strategies across psychopathology: a meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 30(2), 217-137.
- Bandura, A., Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Gerbino, M., & Pastorelli, C. (2003). Role of affective self-regulatory efficacy in diverse spheres of psychosocial functioning. *Child Development*, 74(3), 769-782.
- Barlow, D. H., Allen, L. B., & Choate, M. L. (2004). Toward a unified treatment for emotional disorders. *Behavior Therapy*, 35, 205-230.
- Bechara, A., Dolan, S., Denburg, N., Hindes, A., Anderson, S.W., Nathan, P.E. (2001). Decision-making deficits, linked to a dysfunctional ventromedial prefrontal cortex, revealed in alcohol and stimulant abusers. *Neuropsychologia*, 39(4), 376-389.
- Berking, M., Margraf, M., Ebert, D., Wupperman, P., Hogmann, S. G., & Junghanns, K. (2011). Deficits in emotion-regulation skills predict alcohol use during and after cognitive-behavioral therapy for alcohol dependence. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 79(3), 307-318.
- Bonn-Miller, M. O., Vujanovic, A. A., & Zvolensky, M. J. (2008). Emotional dysregulation: Association with coping-oriented marijuana use motives among current marijuana users. *Substance Use & Misuse*, 43(11), 1653-1665.
- Cheetham, A., Allen, N. B., Yücel, M., & Lubman, D. I. (2010). The role of affective dysregulation in drug addiction. *Clinical Psychology Review*, 30(6), 621-634.
- Cuenca-Royo, A.M., Sánchez-Niubó, A., Forero, C.G., Torrens, M., Suelves, J.M., & Domingo-Salvany, A. (2012). Psychometric properties of the CAST and SDS scales in young adult cannabis users. *Addictive Behaviors*, 37(6), 709-715.
- Durazzo, T. C., Meyerhoff, D. J., Nixon, S. J. (2010). Chronic cigarette smoking: implications for neurocognition and brain neurobiology. *International Journal Environmental Research Public Health*, 7(10), 3760-3791.
- Everitt, B. J., Hutcheson, D. M., Ersche, K. D., Pelloux, Y., Dalley, J. W., & Robbins, T. W. (2007). The orbital prefrontal cortex and drug addiction in laboratory animals and humans. *Ann NY Academic Sciociety*, 1121(1), 576-597.
- Fernandez-Serrano, M. J., Perales, J. C., Moreno-Lopez, L., Perez-Garcia, M., & Verdejo-Garcia, A. (2012). Neuropsychological profiling of impulsivity and compulsivity in cocaine dependent individuals. *Psychopharmacology (Berl)*, 219(2), 673-683.

۱۴۴
۱۴۴

۱۳۹۲
سال هفتم، شماره ۵۸، زمستان
Vol. 7, No. 28, Winter 2014

- Garnefski, N., & Kraaij, V. (2006). Cognitive emotion regulation questionnaire-development of a short 18 item version (CERQ-short). *Personality and Individual Differences*, 41, 1045-1053.
- Garnefski, N., & Kraaij, V. (2007). The cognitive emotion regulation questionnaire: psychometric features and protective relationships with depression and anxiety in adults. *European Journal of Psychology Assessment*, 23(3), 141-149.
- Garnefski, N., baan, N., & Kraaij, V. (2005). Psychological distress and cognitive eotion regulation stratigies among farmenrs who fell victim to the foot and mouth crisis. *Personality and Indivitual Ddifferences*, 38(6), 1317-1327.
- Garnefski, N., Boon, S., & Kraaij, V. (2003). Relationships between cognitive strategies on adolescents and depressive psychopathology across different types of life events. *Journal of Yyouth Adolescnets*, 32(6), 401-408.
- Goldstein, R. Z., & Volkow, N. D. (2011). Dysfunction of the prefrontal cortex in addiction: neuroimaging findings and clinical implications. *National Review of Neuroscience*, 12(11), 652-669.
- Goldstein, R.Z., Volkow, N.D. (2002). Drug addiction and its underlying neurobiological basis: neuroimaging evidence for the involvement of the frontal cortex. *American Journal of Psychiatry*, 159(10), 1642-1652.
- Gross, J.J., & Munoz, R. F. (1995). Emotion regulation and mental health. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 2(2), 151-164.
- Kokkonen, M., Kinnunen, T., & Pulkkinen, L. (2002). Direct and indirect effects of adolescent self-control of emotions and behavioral expression on adult health outcomes. *Psychology & Health*, 17(5), 657-670.
- Li, C. S. R., & Sinha, R. (2008). Inhibitory control and emotional stress regulation: Neuroimaging evidence for frontal-limbic dysfunction in psycho-stimulant addiction. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 32(3), 581-597.
- Mezzich, A. C., Tarter, R. E., Feske, U., Kirisci, L., McNamee, R. L., & Day, B. S. (2007). Assessment of risk for substance use disorder consequent to consumption of illegal drugs: Psychometric validation of the neurobehavior disinhibition trait. *Psychology of Addictive Behaviors*, 21(4), 508-515.
- Moore, S. A., Zoellner, L. A., & Mollenholdt, N. (2008). Are expressive suppression and cognitive reappraisal associated with stress-related symptoms? *Behavior Research and Therapy*, 46(9), 993-1000.
- Petry, N.M., Bickel,W.K., & Arnett, M. (1998). Shortened time horizons and insensitivity to future consequences in heroin addicts. *Addiction*, 93(5), 729-738.
- Price, K. L., DeSantis, S. M., Simpson, A. N., Tolliver, B. K., McRae-Clark, A. L., Saladin, M. E., Baker, N. L., Wagner, M. T., & Brady, K. T. (2011). The impact of clinical and demographic variables on cognitive performance in methamphetamine-dependent individuals in rural South Carolina. *American Journal of Addictiinn*, 20(5), 447-455.
- Rothbart, M. K., Ahadi, S. A., & Evans, D. E. (2000). Temperament and personality: Origins and outcomes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(1), 122-135.
- Rothbart, M. K., Ellis, L. K., Rueda, M. R., & Posner, M. I. (2003). Developing mechanisms of temperamental effortful control. *Journal of Personality*, 71(6), 1113-1143.

- Schreiber, L.R.N., Grant J. E., & Odlaug, B. L. (2012). Emotion regulation and impulsivity in young adults. *Journal of Psychiatric Research*, 46(5), 651-658.
- Shedler, J., & Block, J. (1990). Adolescent drug use and psychological health: A longitudinal inquiry. *American Psychologist*, 45(5), 612-630.
- Sofuoğlu, M.) 2010). Cognitive enhancement as a pharmacotherapy target for stimulant addiction. *Addiction*, 105(1), 38-48.
- Somoza, E., Dyrenforth, S., Goldsmith, J., Mezinskis, J., & Cohen, M. (1995). In search of a universal drug craving scale. *Annual Meeting of the American Psychiatric Association, Miami Florida*, 121-132.
- Stavro, K., Pelletier, J., & Potvin, S. (2013). Widespread and sustained cognitive deficits in alcoholism: a meta-analysis. *Addiction Biology*, 18(2), 203-213.
- Tarter, R.E., Kirisci, L., Mezzich, A., Cornelius, J.R., Pajer, K., Vanyukov, M., Gardner, W., Blackson, T., & Clark, D. (2003). Neurobehavioral disinhibition in childhood predicts early age at onset of substance use disorder. *American Journal of Psychiatry*, 160(6), 1078-1085.
- Tice, D.M., Bratslavsky, E., & Baumeister, R.F. (2001). Emotional distress regulation takes precedence over impulse control: if you feel bad, does it! *Journal of Personality and Social Psychology*, 80(1), 53-67.
- Verdejo-Garcia, A., Rivas-Perez, C., Vilar-Lopez, R., & Perez-Garcia, M. (2007). Strategic self-regulation, decision-making and emotion processing in poly-substance abusers in their first year of abstinence. *Drug and Alcohol Dependence*, 86(2-3), 139-146.

۱۴۶
146

۱۳۹۲ شماره ۵۸، زمستان
Vol. 7, No. 28, Winter 2014
سال هفدهم، پریال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پریال جامع علوم انسانی